

Съфинансирано от
Европейския съюз

Медиен инструментариум за отразяване на политиката на сближаване на Европейския съюз и Фонда за справедлив преход

Бранд Медия България (май 2026 г.)

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.

Проект: Една кохезионна политика:

множество региони в синхрон за справедлив преход (**COREJIO**)

***Работен пакет 3:** Овластяване на комуникационни и медийни професионалисти и заинтересовани страни (Empowering media and stakeholders' communication managers)*

***Резултат:** D3.1 - Цялостен медиен инструментариум за отразяване на политиката на сближаване на Европейския съюз и Фонда за справедлив преход като неин инструмент (Comprehensive Media Toolkit for EU Cohesion Policy Coverage and Reporting and Just Transition Fund as its tool)*

***Тип:** Документ*

***Ниво на разпространение:** Публично*

***Партньор, изготвил документа:** Бранд Медия България*

***Автори:** Асения Димитрова, Глория Христова, Георги Георгиев*

Версия 1 – Май 2026

Съдържание

Executive Summary	4
Как да използвате този документ?	6
Защо политиката на сближаване е интересна за журналистите?	6
Какво представлява политиката на сближаване: ключови послания	8
Основни приоритети (2021–2027)	8
Фокус: Фонд за справедлив преход.....	8
Как работи политиката на сближаване?	9
Какво означава това за журналистите?.....	10
Някои общи правила за професионално и достъпно отразяване – всички ги знаем, но дали ги спазваме?.....	11
Търсете ефекта, не съобщението	11
Преждайте „европейския“ език.....	11
Формулирайте ясно послание.....	12
Задавайте въпроса за устойчивостта	12
Излизайте извън институционалната гледна точка.....	12
Истинската история се крие в детайлите: Как да разберете за ролята на политиката на сближаване във Вашия регион?.....	13
Дезинформация и митове за Кохезионната политика.....	18
Често срещани наративи	18
Как да подходите като журналист	18
Примери от практиката	19
Какво да запомните	19
Достоверни източници и проверка на информация	24
Как да изграждаме материали: От идеята до публикацията.....	28
Приложение 1: Пример за отразяване - Статия	31
Приложение 2: Пример за отразяване – Интервю / подкаст.....	35
Приложение 3: Ресурси и източници	38

Executive Summary

This Media Toolkit, developed under the COREJIO project, provides a practical and structured guide for journalists, communication professionals, and stakeholders covering EU Cohesion Policy and the Just Transition Fund. Its primary objective is to strengthen the quality, accuracy, and public relevance of media reporting on one of the European Union’s most significant investment frameworks, particularly in regions undergoing economic and energy transition.

The toolkit responds to a clear need: while Cohesion Policy represents a major source of public investment—especially in countries like Bulgaria—it is often communicated through complex, technical language and fragmented information sources. This creates a gap between policy design and public understanding. The document addresses this gap by translating institutional terminology into accessible language, guiding users toward reliable data sources, and promoting a results-oriented approach to reporting.

A central focus of the toolkit is the role of journalism in ensuring transparency and accountability. It encourages practitioners to move beyond institutional narratives and press releases by investigating the real impact of EU-funded projects on people, regions, and local economies. Emphasis is placed on tracking the full lifecycle of funding—from planning and allocation to implementation and long-term sustainability—while asking critical questions about effectiveness, equity, and outcomes.

The toolkit also provides concrete methodologies for fact-checking and countering misinformation, a growing challenge in the context of EU policies and the green transition. By combining data-driven analysis, expert input, and on-the-ground verification, it equips users to identify misleading narratives and present balanced, evidence-based reporting.

In addition, the document offers practical tools and resources, including guidance on using key databases (such as EU and national funding platforms), step-by-step approaches to developing journalistic materials, and real-world examples of articles and interviews. These elements make the toolkit not only a reference document but also a hands-on resource for daily professional use.

Overall, the toolkit aims to empower media professionals to produce clearer, more critical, and more impactful content on EU Cohesion Policy—contributing to better-informed public debate and greater transparency in the use of European funds.

Как да използвате този документ?

Този наръчник е създаден като практичен инструмент, към който можете да се връщате според темата, по която работите. Не е необходимо да се чете последователно – използвайте отделните раздели според нуждите си.

В него ще откриете:

- насоки за по-ясно и достъпно отразяване на политиката на сближаване;
- проверени източници и бази данни, с които да работите;
- практически съвети за проверка на информация и изграждане на материал;
- примери от реални публикации.

Целта е да ви помогне бързо да се ориентирате в темата, да проверявате уверено информацията и да създавате по-ясни и достоверни журналистически материали, свързани с европейската политика на сближаване.

Наръчникът е изготвен от екипа на Economic.bg в рамките на проекта COREJIO („Една кохезионна политика: множество региони в синхрон за справедлив преход“). Той стъпва на практическия опит на екипа в отразяването на европейските политики и работа с данни и източници.

Защо политиката на сближаване е интересна за журналистите?

Малко теми дават толкова много възможности за силни журналистически истории, колкото европейските средства. Зад всяка сума стои конкретен резултат – или липсата на такъв.

Политиката на сближаване често звучи абстрактно – с термини, програми и абривиатури. В практиката обаче тя се вижда ясно: ремонтирани училища, нова инфраструктура, подкрепен бизнес, създадени (или не създадени) работни места. За страни като България това са едни от най-значимите публични инвестиции.

Това прави темата ключова за журналистиката. Тук се пресичат публичен ресурс, политически решения и реалният ефект върху хората. Въпросите са прости, но

съществени: как се харчат средствата, какво се постига с тях и има ли разминаване между обещания и резултати.

Ролята на журналиста е да направи тази връзка видима. Да преведе сложния език на администрацията, да провери фактите и да покаже какво стои зад числата – реални ползи, пропуснати възможности или проблеми.

Този наръчник е създаден, за да ви помогне именно в това – да се ориентирате в информацията, да работите с данни и източници и да изградите ясни и аргументирани материали по темата.

Какво представлява политиката на сближаване: КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ

Политиката на сближаване е основният инвестиционен инструмент на Европейския съюз за намаляване на икономическите и социалните различия между регионите. Тя финансира проекти, които целят развитие на инфраструктурата, подкрепа за бизнеса, създаване на работни места и подобряване на качеството на живот.

За журналистите най-важното е не толкова как са формулирани политиките, а какво означават те на практика – къде отиват средствата, какви резултати постигат и как влияят върху хората и регионите.

Основни приоритети (2021–2027)

В текущия програмен период средствата по политиката на сближаване са насочени към няколко ключови области:

- **По-зелена Европа** – инвестиции в енергиен преход, възобновяеми източници и мерки срещу климатичните промени, в съответствие с Парижкото споразумение;
- **По-добре свързана Европа** – развитие на транспортна и цифрова инфраструктура;
- **По-социална Европа** – подкрепа за заетост, образование, умения, социално включване и достъп до здравеопазване, в рамките на Европейския стълб на социалните права.

Фокус: Фонд за справедлив преход

Фондът за справедлив преход (ФСП) е нов инструмент в рамките на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Той е част от Механизма за справедлив преход и е свързан с целта на Европейския съюз да постигне климатична неутралност до 2050 г.

Фондът подкрепя региони, които са най-засегнати от прехода към нисковъглеродна икономика. В България това са основно Стара Загора, Перник и Кюстендил, както и общини от Маришкия басейн в рамките на определени процедури.

Средствата са насочени към:

- подкрепа за местния бизнес и създаване на нови икономически дейности;
- преквалификация и обучение на работещи в засегнати сектори;
- рекултивация на минни терени и индустриални зони;
- развитие на чиста енергия, включително енергийни общности, фотоволтаични проекти и водородни технологии;
- научноизследователска и развойна дейност.

За журналистите това е тема с висок обществен интерес, защото засяга пряко икономиката, заетостта и бъдещето на цели региони.

Как работи политиката на сближаване?

Финансирането се управлява в партньорство между Европейската комисия и държавите членки. Това включва няколко основни принципа:

- **Партньорство** – решенията се вземат в координация между европейските институции, националните и местните власти и социално-икономическите партньори;
- **Координация** – избягва се припокриване между различни фондове и инструменти;
- **Децентрализация** – управлението на средствата е делегирано на национално ниво;
- **Допълняемост** – европейското финансиране допълва националните ресурси, а не ги замества;
- **Планиране** – средствата се разпределят в рамките на дългосрочни програмни периоди с ясно определени приоритети.

Какво означава това за журналистите?

Тази рамка дава възможност да се проследява целият процес – от планирането на средствата до реалното им изпълнение. Това позволява да се задават ключови въпроси:

- как са избрани проектите и приоритетите;
- как се разпределят средствата и към кого;
- какви резултати са постигнати и устойчиви ли са те;
- има ли разминаване между планирано и реализирано.

Тези въпроси превръщат политиката на сближаване от абстрактна тема в конкретно поле за журналистически анализ и разследване.

Някои общи правила за професионално и достъпно отразяване – всички ги знаем, но дали ги спазваме?

Отразяването на европейските средства рядко започва от нулата – често тръгва от прессъобщение или официална информация. Стойността на журналистическата работа идва от това какво добавяте към нея.

Търсете ефекта, не съобщението

Новината не е, че даден проект е одобрен, а какво се е променило в резултат на него.

Вместо: „Одобрен е проект за 5 млн. лв.“

търсете: „Какво реално ще получат хората срещу тези 5 млн. лв.“

Връзката между вложените средства и крайния резултат е в основата на всяка добра история. Ако такъв резултат не се вижда – това също е тема.

Превеждайте „европейския“ език

Голяма част от информацията идва в административен и трудно разбираем формат. Ролята на журналиста е да я направи достъпна.

На практика това означава:

- заменяйте „усвояване на средства“ с „инвестирани средства“;
- обяснявайте какво стои зад термини като „финансова корекция“ (например: санкция за нарушение);
- избягвайте акроними без обяснение (ЕФРР, ПРСР и др. – Европейски фонд за регионално развитие, Програма за развитие на селските райони и други).

Целта не е да опростявате прекомерно, а да правите съдържанието разбираемо.

Формулирайте ясно послание

Всеки материал трябва да отговаря на прост въпрос: *какво всъщност казва тази история?*

Полезен ориентир е да мислите за европейските средства като за инвестиции, а не като за „безплатни пари“. Това поставя фокус върху отговорността, ефекта и устойчивостта.

Задавайте въпроса за устойчивостта

Какво се случва след края на финансирането?

- кой ще поддържа изграденото;
- ще продължи ли дейността;
- има ли дългосрочен ефект.

Този въпрос често липсва в официалната комуникация, но е ключов за оценката на един проект.

Излизайте извън институционалната гледна точка

Официалната информация е само отправна точка. За да бъде пълна една история:

- говорете с хората, които са пряко засегнати;
- търсете независими експерти или местни наблюдатели;
- проверявайте дали заявените резултати се виждат на практика.

Това е разликата между преписано съобщение и журналистически материал.

Истинската история се крие в детайлите: Как да разберете за ролята на политиката на сближаване във Вашия регион?

Често чуваме за поредния нов проект, финансиран с европейски средства, но познаваме ли мащабите на тази подкрепа? Знаете ли как да се ориентирате в морето от информация? Знаете ли откъде можете да добиете информация и да направите собствено проучване или история за европейските пари?

Ето някои насоки как да го направите:

- **3360**. Това е общият брой проекти, подписани за Област Стара Загора от влизането на страната в ЕС;¹
- **2242** са организациите, които са изпълнили тези проекти. Сред тези компании има организации от най-различен профил – частни компании, медицински заведения, общини, детски градини, нестопански организации и много други. А казват, че все едни и същи печелят?
- Те са получили **над 795 680 080 евро безвъзмездно финансиране**. Средства, които са отишли за подкрепа по време на COVID-19 пандемията, за модернизация и оборудване, енергийна ефективност, подобряване на уменията, създаване на работни места и много други.

Финансовото изпълнение на тези проекти може да се проследи лесно и бързо през специална платформа, на която всеки журналист може да направи справка. Информационната система за наблюдение и управление на европейските средства в България (ИСУН) предоставя тази информация с няколко клика. Първата стъпка е тук: <https://2020.eufunds.bg/>

¹ Данните са актуални към 14.4.2026 г. и са достъпни през ИСУН: <https://2020.eufunds.bg/> Можете да направите подобна справка за всяка област на България, като първо изберете региона, в който попада.

2020.eufunds.bg

ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ И
НАБЛЮДЕНИЕ
НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС В
БЪЛГАРИЯ 2020

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО
ВЪЗМОЖНОСТИ 2014 -
2020

БЛАГОДАРИЕ НА
ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА
ИСУН БЯХА СПАСЕНИ
69 798 ДЪРВЕТА

English

Мога ли да кандидатствам?

Населено място:

Тип на организацията:

Вид на организацията:

ТЪРСЕНЕ

2025 Декември

Пон	Втр	Срд	Чтв	Пет	Съб	Нед
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

ПРОГРАМИ **РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ** **ОРГАНИЗАЦИИ**

След това базата позволява да направите справка – по конкретен регион за планиране, община, бенефициент, година, фонд, програма и други:

2020.eufunds.bg

5 6 7 8 9 10 11

ПРОГРАМИ

- ▶ Европейски структурни и инвестиционни фондове (2014-2020)
- ▶ Фондове МВР
- ▶ Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм
- ▶ Европейски фондове при споделено управление (2021-2027)
- ▶ Национален план за възстановяване и устойчивост
- ▶ Други
- ▶ Национални инвестиции
- ▶ Швейцарско - българска програма за сътрудничество
- ▶ Всички

РАЙОНИ ЗА ПЛАНИРАНЕ

- ▶ България
- ▶ Северозападен
- ▶ Северен централен
- ▶ Североизточен
- ▶ Югозападен
- ▶ Южен централен
- ▶ Югоизточен
- ▶ Водено от общностите местно развитие (ВОМР)
- ▶ Международен

ОРГАНИЗАЦИИ

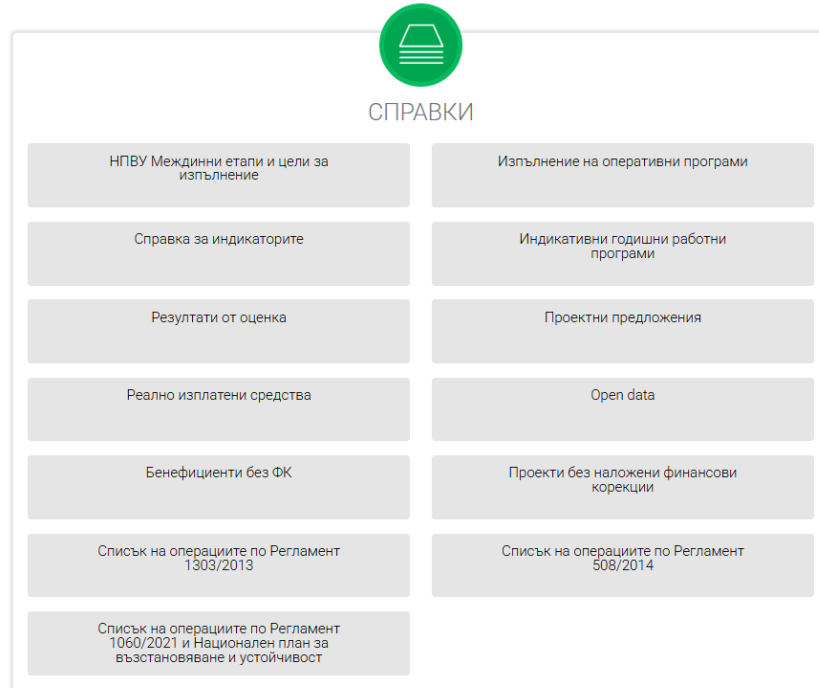
- ▶ Бенефициенти
- ▶ Партньори
- ▶ Изпълнители
- ▶ Подизпълнители
- ▶ Членове на обединение
- ▶ Договори с изпълнители

Търсене

Не забравяйте: От 1 януари 2027 г. България официално ще бъде разделена на четири нови статистически района, вместо досегашните шест.² Възможно е картата и списъкът за избор на райони да се променят. По-вероятно е обаче тази промяна да се отрази на по-късен етап, когато се договаря финансирането за следващия програмен период – 2028 – 2034 година.

☞ От тук можете и да правите много други справки, които касаят изпълнението, но и наложените финансови корекции, установените нередности и санкции при неизпълнение: <https://2020.eufunds.bg/bg/0/0#enquiries>

² <https://www.economic.bg/bg/a/view/novoto-rajonirane-na-bylgarija-vliza-v-sila-ot-nachaloto-na-2027-g>

- ☞ Можете да видите кои организации са кандидатствали за финансиране, но не са били класирани и по каква причина. Така ще разберете например, че за Стара Загора са подписани 129 договора³, изпълнявани от 29 организации по приоритета „Справедлив преход“ по програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. И можете да разберете точно кои са те.
- ☞ Можете да проследите движението на средства по Националния план за възстановяване и устойчивост – на какъв етап са плащанията и изпълнението на необходимите реформи – какво предстои и е условие за плащане.
- ☞ Можете да се ориентирате и как върви изпълнението по определени програми, да видите как се движат мащабните държавни проекти.
- ☞ Можете да проследите и какви са предстоящите покани за финансиране по всяка програма като прегледате Индикативните годишни работни програми.

³ Данните са актуални към 14.4.2026 г. и са достъпни през ИСУН: <https://2020.eufunds.bg/>

☞ И накрая – може да свалите тази информация като файл – за бъдещи справки и допълнителна обработка.

ВАЖНО: Познаването на платформата ИСУН ви позволява да не разчитате на новини и прессъобщения, спуснати от държавните органи и институции, а да направите уникални наблюдения, да изградите собствени разследвания и истории, които никоя друга медия няма да има.

И това са средства само по фондовете за споделено управление – онези, които се управляват в партньорство между Брюксел и националните органи. Български организации получават още много средства по централизирани програми, управлявани от институциите в Брюксел – но за тях друг път!

Дезинформация и митове за Кохезионната политика

Темата за европейските средства често е обект на подвеждащи твърдения и опростени обяснения. Това се дължи както на сложността на политиките, така и на факта, че те засягат чувствителни теми – икономика, енергетика, работни места. За журналистите това означава, че всяко твърдение по темата изисква допълнителна проверка и контекст.

Често срещани наративи

В практиката ще се сблъскате с повтарящи се твърдения, например:

- че „Брюксел налага решения без участие на държавите“;
- че средствата се разпределят непрозрачно или „за определени хора“;
- че зелените политики водят директно до икономически спад или високи цени.

Такива твърдения често стъпват върху реални проблеми, но ги опростяват или изкривяват.

Как да подходите като журналист

1. Проверявайте първоизточника

Много от сензационните твърдения произлизат от неправилно тълкуване на проектни документи или предложения. Проверявайте дали става дума за приета политика, проект на документ или интерпретация.

2. Проследявайте пътя на средствата

Когато има съмнения за нередности, използвайте публичните регистри и бази данни.

Проверете:

- кой е бенефициентът;
- как е избран;
- има ли наложени корекции или обжалвания.

3. Добавяйте контекст

Отделни факти могат да бъдат подвеждащи без по-широка картина. Например, цените на енергията често се обясняват с една причина, докато реално са резултат от комбинация от фактори (пазар, суровини, геополитика).

4. Работете с експерти и данни

Когато темата е сложна, включете независими експерти и използвайте надеждни източници на данни, за да проверите твърденията.

Примери от практиката

В рамките на проекта COREJO екипът на Economic.bg разработи поредица от материали за проверка на факти, насочени към често срещани заблуди, свързани с европейските политики. Сред разглежданите теми са:

- ще трябва ли домакинствата да купуват въглеродни квоти;
- какви са реалните причини за високите цени на енергията и храните;
- как зелените политики влияят върху въглищните региони.

Тези примери показват как чрез проверка на източници, работа с данни и ясно обяснение може да се противодейства на подвеждащи твърдения и да се предостави по-пълна картина на аудиторията.

Какво да запомните

Дезинформацията рядко е изцяло измислена – по-често тя е частично вярна, но извадена от контекст. Затова най-важният инструмент остава системната проверка и способността да се обяснява сложна информация по ясен и точен начин.

Fact-check | Ще купуват ли домакинствата в ЕС въглеродни квоти от 2027 г.?

Fact-check | Ще купуват ли домакинствата в ЕС въглеродни квоти от 2027 г.?

Виж повече на: <https://www.economic.bg/bg/a/view/fact-check-shte-kupuvat-li-domakinstvata-vyglyerodni-kvoti-ot-2027-g>

Гледай видеото на: <https://www.facebook.com/reel/1058868182668042>

Fact-check | Зелената сделка ли е виновна за високите цени на храните и енергията?

Fast-check | Зелената сделка ли е виновна за високите цени на храните и енергията?

Законодателните предложения на Зелената сделка са широкообхватни и сложни, а политиците просто ги оценяват в политическия дискурс

Виж повече на: <https://www.economic.bg/bg/a/view/zelenata-sdelka-li-e-vinovna-za-visokite-ceni-na-hranite-i-energijata>

Гледай видеото тук: <https://www.facebook.com/reel/1425129221893861>

Fast-check | Унищожава ли Зелената сделка въглищните ни централи?

economic.bg/bg/a/view/fact-check-ubiva-li-zelenata-sdelka-vyglishtnite-ni-centrali

БИЗНЕС

ОБЩЕСТВО

ТЕХНОЛОГИИ

Начало

Fact-check | Унищожава ли Зелената сделка Въглицните ни централи?

Зеленият пакт на Европейския съюз е на прицела на политиците популисти, които не пропускат да отправят твърдения, които не отговарят на фактите

Виж повече: <https://www.economic.bg/bg/a/view/fact-check-ubiva-li-zelenata-sdelka-vyglishtnite-ni-centrali>

Гледай видеото тук: <https://www.facebook.com/reel/1343969340120292>

За още вдъхновение и примери от практиката

Екипът ни изпълнява два последователни европейски проекта за Кохезионната политика. През 2023 г. стартирахме с „[Преход на възможностите](#)“, по които реализирахме редица

интервюта с бенефициенти и показахме реалната стойност на европейските средства.

Добрите примери [събрахме тук](#).

Не спряхме дотук и продължихме с „[Кариерен преход на възможностите](#)“. Тук основният фокус беше върху преквалификацията на всички хора, които ще напуснат въглищния сектор. Черпихме опит и разказвахме историите на трансформация от различни европейски градове. Примерите за това как те са постигнали справедлив преход, [събрахме отново тук](#).

Достоверни източници и проверка на информация

Отразяването на теми, свързани с европейски средства, изисква системен подход към източниците. Основното правило е просто: не разчитайте на един източник и винаги проверявайте информацията на повече от едно ниво.

Как да подходите към проверката

Полезен ориентир е да мислите в три стъпки:

1. **Какво е официално заявено** (прессъобщения, институции);
2. **Какво показват данните** (платформи и регистри);
3. **Какво се вижда на практика** (teren, засегнати страни, експерти).

Съпадението между тези три нива е най-добрият индикатор за достоверност.

Европейски институции (Първо ниво)

Те дават общата рамка – правила, бюджети и напредък на ниво ЕС.

- **DG REGIO**: Главна дирекция "Регионална и селищна политика" е мястото за политиките и регламентите. Използвайте го, когато проверявате какво всъщност предвижда дадена политика.
- **Cohesion Open Data Portal**: Най-важната база данни за финансовия напредък. Тук можете да видите колко пари са реално изплатени, а не само обещани.
- **Платформа Kohesio**: Ползена база данни за конкретни проекти, финансирани по линия на политиката на сближаване. Информацията е достъпна за всички страни, които получават това финансиране, като може да се филтрира по региони, теми, бенефициенти (получатели на средства) и много други. Данните са пълни за последния приключил програмен период (2014-2020 г.), а тези за тези за текущия (2021 – 2027 г.) се обновяват текущо и може да не са съвсем актуални. Ползена е за сравнение между региони, бенефициенти и типове инвестиции.
- **Европейска сметна палата (ЕСА)**: Търсете техните специални доклади. Те са критични, независими и често разкриват системни проблеми, които местните

власти понякога премълчават. Тук можете да откриете системни проблеми, слабости и рискове.

Национални източници (второ ниво)

- **Управляващи органи (УО):** Министерствата, които управляват програмите. Те държат детайлната информация за всеки договор.
- **ИСУН (или съответния национален портал):** Това е мястото, където трябва да има следа за всеки лев. Това е най-важният инструмент за журналисти в България.

Тук можете да проверите:

- кой е получил финансиране;
 - за какъв проект и на каква стойност;
 - какъв е статусът на изпълнение;
 - има ли корекции или проблеми.
- **Мрежата от центрове „Европа Директно“:** актуална и достъпна информация за Европейския съюз в България можете да получите и от Вашия регионален център Европа Директно. Подходяща за бърза ориентация и контекст по европейски теми.

Внимание: Частни бенефициенти (Фирми)

Когато бенефициентът е частна фирма, проверката трябва да е двойно по-задълбочена. Тук рисковете са най-големи.

1. **Собственост:** Проверете в Търговския регистър кой е реалният собственик. Има ли свързани лица с властта?
2. **История на фирмата:** Създадена ли е фирмата дни преди отварянето на програмата? Има ли капацитет да изпълни проекта?
3. **Съдебни и правни проверки:** Задължително потърсете дали срещу фирмата се водят дела. Проверете за **наложени финансови корекции** (глоби) от Управляващия орган. Ако фирмата обжалва акт за финансова корекция или друг административен акт, това е сигнал, че случаят заслужава допълнителна проверка. Журналистите често пропускат, че много от злоупотребите са вече констатирани от администрацията, но са скрити в съдебните архиви.

Допълнителни ресурси: Платформа Европар 101

В рамките на проекта COREJO, екипът на Economic.bg разработи платформата „Европар 101“. Тя е достъпна на линка <https://www.economic.bg/bg/evropari-101> и има за цел да предоставя разбираема, достоверна и редовна информация за европейските средства в страната, като ги поднася на достъпен език за широка аудитория. За улеснение на заинтересовани страни и експерти, като журналисти, представители на бенефициенти (организации или институции, които получават финансиране и отговарят за изпълнението на проектите), сме предвидили специализирана информация и ресурси.

Ето какво можете да откриете там:

- **Новинарска категория „Европар“**, която представя редовно обновявана публична информация, свързана с европейските средства в България – добри практики, възможности за финансиране, полезни събития и други. Материалите се подбират и добавят ръчно от редакторския екип.
- **Раздели „Полезно за бизнеса“**, **„Полезно за гражданите“**, **„Полезно за медиите“**, които включват новинарско съдържание, файлове и линкове към външни ресурси, които да обслужват нуждите на различните целеви групи на проекта. Включително: наръчници, документи, доклади, линкове към

информационни портали и други. Съдържанието се добавя и избира ръчно от редакторския екип на медията.

- **Новини от EUFUNDS** – Платформата интегрира динамично съдържание от един от най-релевантните източници, свързано с финансиране по програмите със споделено управление eufunds.bg. По този начин потребителите лесно могат да се информират за най-актуалната информация за отворени процедури, предстоящи обществени обсъждания, резултати от класирания и други.
- **Видео галерия:** видео съдържание, което покрива темите на проекта – продуцирано от проектния екип в рамките на проекта COREJIO, други свързани инициативи на проектните партньори и друго полезно съдържание, обединено в плейлисти.
- **Ресурси:** полезни ресурси, разработени в рамките на проекта и други свързани инициативи, включително: проучвания, наръчници, презентации от събития и други.

Как да изграждаме материали: От идеята до публикацията

Практически инструменти в помощ на журналиста

За да работите ефективно по теми, свързани с европейските средства, използвайте наличните бази данни, инструменти и ресурси. Те ви позволяват бързо да се ориентирате, да проверявате информация и да поставяте темата в контекст. Ето и как да използвате на практика някои от инструментите, които споменахме в предишни раздели.

Бази данни

Използвайте Cohesion Open Data Portal, за да получите общата картина на ниво ЕС – какви средства са договорени и изплатени. За национално ниво използвайте ИСУН (<https://2020.eufunds.bg/>), където можете да проверите конкретни проекти, бенефициенти, стойности и напредък по изпълнението.

Визуализация

DG REGIO и Eurostat предоставят готови карти, графики и статистически данни. Използвайте ги, за да покажете контекста – например как даден проект се вписва в по-широки тенденции като безработица, икономическо развитие или демографски промени.

Мултимедия

Аудио-визуалната служба на Европейската комисия (<https://audiovisual.ec.europa.eu/en>) предлага безплатни снимки и видеа с високо качество. Те могат да се използват при спазване на условията за авторски права и са полезни за обогатяване на съдържанието.

Един силен материал се ражда от добър въпрос, а не от пресконференция.

1. Започнете с хипотеза

Формулирайте ясен въпрос, който да води работата ви. Например: „Подобриха ли се условията в училищата след инвестицията?“ или „Какъв е реалният ефект от вложените средства?“. Това ще ви помогне да насочите търсенето на информация.

Съфинансирано от
Европейския съюз

2. Съберете и проверете информацията

Работете с комбинация от източници – официални институции, бази данни и независими експерти. Проверете основните параметри на проекта: стойност (договорена и изплатена), бенефициент, срокове, евентуални корекции или проблеми.

3. Отидете на място

Когато е възможно, проверете какво реално е изпълнено. Наблюдението на терен често показва разлики между официалната информация и реалното състояние.

4. Говорете с хората

Интервюирайте не само представители на институции, но и хората, които са пряко засегнати – местни жители, служители, потребители на услугите. Тяхната гледна точка дава реална оценка за ефекта от проекта.

5. Разкажете историята

Използвайте конкретни примери и човешки елемент, за да направите темата разбираема. Вместо да се фокусирате върху административни детайли, покажете какво означава проектът на практика.

6. Добавете контекст

Сравнете проекта с други подобни инициативи или с пазарни показатели. Поставете го в по-широка рамка – регионална, секторна или национална.

Правила за видимост и коректно цитиране

Коректното цитиране е въпрос на точност и професионална етика. Винаги посочвайте, че проектът е съфинансиран от Европейския съюз. Уточнявайте и конкретния фонд – например Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) или Кохезионен фонд, тъй като всеки от тях има различен фокус.

Добре изграден материал стъпва на въпрос, проверени данни и ясно обяснение. Това е процесът, който превръща информацията в журналистическо съдържание.

Изпуснахме ли нещо? Споделете какво мислите и с какви проблеми се сблъсквате при отразяване на европейските средства в България на newsroom@economic.bg

Този Toolkit е създаден, за да бъде Ваш помощник в ежедневно отразяване на една от най-важните политики на Европа. Използвайте го, допълвайте го и не спирайте да задавате въпроси.

Приложение 1: Пример за отразяване - Статия

След 10 години чакане: 6.5 млн. лв. влизат в селата край Кюстендил и още 5 общини

ECONOMIC·BG _____ Q BG

След 10 години чакане: 6.5 млн. лв. Влизат в селата край Кюстендил и още 5 общини

Одобрена Местна инициативна група, която ще разпределя средства за малкия бизнес и инфраструктурата в региона

15:58 10.12.2025 ~ 4 мин.

Глория Христова

Изпрати | Споделени | Споделени | Туит | Viber | WhatsApp | Препоръчай

След десетилетие на административни усилия и откази област Кюстендил най-сетне постигна пробив в европейското финансиране за малките населени места. Одобрена е стратегията на новата Местна инициативна група (МИГ), която обединява шест общини – Невестино, Кюстендил, Трекляно, Бобошево, Кочериново и Рила, става ясно от публикация на Община Кюстендил във Фейсбук. На практика така тези населени места ще имат по-лесен и бърз достъп до средства.

Офисът на местната инициативна група ще бъде в с. Невестино, а общият бюджет, който ще бъде налят в региона чрез стратегията за „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР), надхвърля 6.5 млн. лв. За територията на община Кюстендил допустими за финансиране ще бъдат всички села, което отваря вратата за инвестиции извън областния център.

„Изстрадан успех“

Кметът на Кюстендил инж. Огнян Атанасов определи новината като „изстрадан, но напълно заслужен успех“. Той припомни, че първите стъпки за създаване на подобно обединение са направени още през 2013 г., когато първоначалният опит общината да бъде включена към селските райони или да създаде МИГ, е завършил с неуспех.

Когато работим последователно и единно, постигаме резултати. Този МИГ е част от нашата дългосрочна политика европейското финансиране да достига до всеки дом и до всяко населено място. Община Кюстендил е най-голямата в областта и винаги съм вярвал, че имаме отговорност да подкрепяме останалите по-малки общини. Сега можем и ще го правим“, коментира инж. Атанасов.

За какво ще се харчат парите?

Одобреният бюджет от над 6.5 млн. лв. е разпределен в няколко ключови направления, които покриват както бизнеса, така и публичната инфраструктура.

Най-голямото перо от 1.9 млн. лв. е заделено за инфраструктурни инвестиции и основни услуги в населените места. 1 млн. лв. ще бъдат насочени директно към инвестиции в земеделски стопанства.

За неселскостопански дейности са предвидени 800 000 лв., а отделно по Програма „Конкурентоспособност и иновации“ са осигурени 554 000 лв. за внедряване на иновации и кръгова икономика в малките и средни предприятия.

По Програма „Развитие на човешките ресурси“ са заложили общо 420 000 лв. за подобряване на достъпа до заетост и работа за млади хора. Над 300 000 лв. ще отидат за опазване на местната идентичност и културно наследство, а 100 000 лв. са предвидени за екологични мерки и управление на отпадъци.

Предстои информационна кампания, за да могат читалищата, земеделските производители и малките фирми в региона да се възползват от ресурса.

Убеден съм, че след широка информационна кампания много хора ще поискат да се възползват от възможностите“, заяви кметът Атанасов.

Добрите примери

Ролята на местните инициативни групи вече се е доказала неоспоримо в други региони на страната. Екипът на Economic.bg имаше възможността да се запознае от близо с някои от най-успешните проекти, финансирани по тази линия в последните години. Работата МИГ „Радомир-Земен“ е един добър пример, който показва как целенасоченото финансиране променя местния бизнес и публичната среда.

Така местното предприятие със структуроопределяща роля „Галко“ АД през 2021–2022 г. се обнови технологично и модернизира производствените си мощности. Чрез европейска финансовата подкрепа по линия на местната група, те закупиха високотехнологична хидравлична абкант преса и хидравлична гилотина – оборудване от ново поколение, което оптимизира разходите и повиши качеството на металните конструкции.

Общата стойност на инвестициите е около 317 хил. лв. Освен чисто икономическия ефект, проектът има и сериозно социално измерение, тъй като компанията разкри 6 нови работни места, с което подпомага заетостта в общината.

Успоредно с подкрепата за индустрията, МИГ „Радомир-Земен“ инвестира активно и в гръбнака на селските райони – земеделието. Добър пример за успешно целево финансиране е стопанството на земеделския производител Александър Александров в с. Гълъбник. През 2023 г. той изпълнява проект за модернизация на стойност 190 хил. лв., насочен към обновяване на машинния парк.

Внедряването на нова техника в стопанството е пряко доказателство за това как европейските средства достигат до малките и средни производители, позволявайки им да бъдат конкурентоспособни на пазара чрез по-ефективна обработка на земята и по-ниска себестойност на продукцията.

Какво е МИГ и защо е добра новина? Вижте по-долу:

ЗА ДА РАЗБЕРЕШ

Какво всъщност е МИГ и защо е добра новина за хората?

КЛИКНИ

ЗА ДА РАЗБЕРЕШ

Ако трябва да обясним Местната инициативна група (МИГ) най-просто - това е „малко министерство“ на местно ниво. Вместо даден фермер, собственик на къща за гости или читалище от с. Невестино или с. Трекляно да праща документи до София и да чака чиновници в столицата да решат дали да му отпуснат пари за трактор или ремонт на покрива, той кандидатства тук, на място.

02 →

ЗА ДА РАЗБЕРЕШ

Как работи?

В МИГ-а задължително участват три страни: Общината (властта), Бизнесът (местни фирми) и НПО-та (читалища, сдружения). Никой не може да взема решения сам.

Държавата и ЕС дават на този МИГ определен ресурс (в случая 6.5 млн. лв.), който е гарантиран само за този регион.

Хората от МИГ-а решават къде да отидат парите, защото те най-добре знаят дали селото има нужда от нова спирка, или местната фурна има нужда от нова пещ.

03 →

ЗА ДА РАЗБЕРЕШ

Защо е важно за Кюстендил?

Досега селата в община Кюстендил често „изпадаха“ от големите програми, защото се водиха към градска община, а в същото време не са град.

Чрез този МИГ селата вече имат свои собствени средства за финансиране, независими от големите национални търгове.

Примерно отразяване на новината в социалните мрежи с карусел.

Приложение 2: Пример за отразяване – Интервю / ПОДКАСТ

Подкаст | Перник не се конкурира със София по мащаб, а по качество на живот

ECONOMIC.BG _____ Q BG

Начи

Подкаст | Перник не се конкурира със София по мащаб, а по качество на живот

Зам.-кметът Стефан Кръстев разказва за новата индустриална зона, енергийната ефективност и следващия голям проект в града

09:58 12.03.2026 - 3 мин.

Глория Христова

Изпрати | Сподели | Сподели | Туит | Viber | Whats App | Препоръчай

От мащабната подмяна на отоплителни уреди до изграждането на нова индустриална зона – Перник използва европейската солидарност, за да върне кадрите си от столицата и да изведе тежкия трафик извън града. В новия епизод на подкаста COREJIO заместник-кметът Стефан Кръстев очерта пътя на града като лидер в зелената трансформация.

Според него, днес администрацията работи с три основни приоритета: въздух, вода и отпадъци, като целта е всяко инвестирано евро да носи реална промяна в ежедневието на гражданите.

Новата индустриална зона

Един от най-значимите стълбове в стратегията на града е изграждането на нова индустриална зона, финансирана от Фонда за справедлив преход. За разлика от досегашните практики, общината следва твърда политика да не продава земите си на търг, а чрез конкурси. По този начин се гарантира, че терените ще отидат при компании, които поемат конкретни ангажименти за брой работни места, високи технологии и срокове за реализация.

Още на етап кандидатстване са представени инвестиционни намерения от сериозни бизнеси, включително от технологичния сектор, което потвърждава огромния интерес към региона.

Близостта до столицата винаги е била предизвикателство заради ежедневната трудова миграция, но Стефан Кръстев вижда в това огромен шанс. Перник разполага с голям резерв от технически грамотни кадри, които работят в София, но биха избрали да се върнат в родния си град, ако намерят достойна алтернатива.

Идеята е градът да предложи по-добра среда за семействата, по-чист въздух и по-качествени социални услуги, превръщайки се в естествено и по-привлекателно продължение на икономическата зона на София.

„Идеята ни е Перник да се конкурира със София не по мащаб, а да бъде естествено продължение на икономическата ѝ зона, предлагайки по-добри условия за живот.“

От Сурва до енергийна ефективност

Културната идентичност на Перник също получава нов импулс чрез проекта „Сурва в движение“. Фестивалът вече не е просто събитие за няколко дни през януари, а целогодишна екосистема, която носи директни икономически ползи за малкия бизнес, занаятчиите и хотелиерите. С международното си признание и отразяване от медии като National Geographic, „Сурва“ се превръща в глобална марка, която удължава престоя на туристите и създава траен поток от клиенти за местните предприемачи.

Енергийната ефективност и обновяване на многофамилните жилищни сгради е другата голяма тема, която пряко засяга семейните бюджети. Кръстев подчертава, че това не е просто строителна мярка, а важна социална политика. По-ниските сметки за отопление и естетичната градска среда не само намаляват енергийната бедност, но и повишават стойността на имотите и задържат младите хора в кварталите.

Общината полага усилия да включи максимален брой сдружения в различните финансови механизми, преодолявайки административните сложности и забавяния на национално ниво.

Нов пътен възел

Следващият голям проект, който ще промени усещането за живот в Перник, е изграждането на нов пътен възел над квартал „Мошино“. Този стратегически обект ще

позволи на тежкия транзитен трафик да се извежда директно към международния път, освобождавайки градските улици от тирове и шум.

В края на разговора Стефан Кръстев напомня, че европейската солидарност не е просто „усвояване“, а начинът, по който днес българите живеят по-добре.

Целия разговор за трансформацията на Перник, предизвикателствата пред местната власт и бъдещето на индустриалната зона можете да чуете в новия епизод на подкаста.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Приложение 3: Ресурси и източници

- DG REGIO (Европейска комисия – Регионална политика)
https://ec.europa.eu/regional_policy
- Cohesion Open Data Portal
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
- Kohesio
<https://kohesio.ec.europa.eu/>
- Европейска сметна палата (European Court of Auditors)
<https://www.eca.europa.eu/>
- ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение
<https://2020.eufunds.bg/>
- eufunds.bg
<https://eufunds.bg/>
- Търговски регистър
<https://portal.registryagency.bg/>
- Европари 101 (Economic.bg)
<https://www.economic.bg/bg/evropari-101>
- Eurostat
<https://ec.europa.eu/eurostat>
- Аудио-визуална служба на Европейската комисия
<https://audiovisual.ec.europa.eu/>
- Europe Direct
<https://europedirect.bg/>

Съфинансирано от
Европейския съюз

Научете повече на:

www.economic.bg/bg/corejio

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската комисия. За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито Европейската комисия.